Na prahu řepařského roku 2021 – k mechanické likvidaci plevelné řepy

BEGINNING OF SUGAR BEET YEAR 2021 – MECHANICAL WEED BEET CONTROL

Pěstitelé cukrové řepy v Česku se nacházejí aktuálně na prahu nové pěstitelské sezony. Věřme, že průběh roku 2021 bude pro tuto plodinu po několika nepříznivých letech zase dobrý a počasí bude cukrovce přát. Snad tedy výsledky práce řepařů i cukrovarníků přinesou v tomto roce opět i potřebný finanční efekt.

Rok 2020 byl v mnoha směrech znovu velice specifický. Po poměrně včasném setí cukrové řepy (na Moravě byla většina porostů zaseta do konce března) následoval velmi suchý duben, kdy se každý obával pokračující periody suchých let z minulého období, avšak opak byl pravdou a od května od listopadu jsme měli srážek víc než nadbytek. Pro srovnání uvádím, že v roce 2019 v období od května do listopadu v Česku spadlo 427 mm srážek, kdežto loni za stejnou dobu již 584 mm, což je nárůst téměř o 36 %. Některé plochy připomínaly spíše rybník a sklizeň za těchto podmínek byla extrémně náročná jak pro obsluhu vyorávačů, tak i pro cukrovary, zejména když se v určitém období z důvodu nedostatku řepy jejich provoz málem zastavil. Ke všem výše zmíněným problémům se přidala nízká cukernatost řepy, často i v nestandartní jakosti, z čehož jasně vyplývá, že jsme si prožili další složité období pro cukrovku.

Alespoň částečně překlenout toto období měla pomoci nově vypsaná národní dotace 3.k. „Mechanická likvidace plevelné řepy jako náhrada za likvidaci chemickou“, která bude pokračovat i roce 2021. Považuji proto za důležité si připomenout zásady a zkušenosti po prvním roce vypsání této podpory.

Účelem dotace je zvýšení kvality rostlinné produkce za pomocí mechanické likvidace plevelné řepy a proplacení nákladů za tento způsob její regulace. Maximální výše nákladů dle pracovních operací byla stanovena takto:

– plečkování 683 Kč·ha^{-1},
– ruční vykopávání v řádku 1 096 Kč·ha^{-1},
– odvoz plevelné řepy z pole 320 Kč·ha^{-1}.

V dotaci není stanoveno množství prováděných operací na jednom dílu půdního bloku (DPB), vše záleží na podmínkách daného roku a výskytu vyběhlic, avšak výše dotace činí maximálně 3 788 Kč na jeden hektar plochy cukrové řepy, na kterém byly výše uvedené operace provedeny. Od výsledné částky se paušálně odečítá 866 Kč·ha^{-1}, jakožto náklad na aplikaci neselektivního herbicidu, a tento rozdíl tvoří výši dotace daného roku. Jako příklad lze uvést pěstitele, který 3× plečkoval (2 049 Kč·ha^{-1}), 2× provedl ruční okopávání (2 192 Kč·ha^{-1}) a 2× odvezl plevelnou řepu z pole (640 Kč·ha^{-1}), což se rovná v nákladech 4 881 Kč·ha^{-1}, od této částky se odečte 866 Kč·ha^{-1} a výsledný náklad je roven 4 015 Kč·ha^{-1}. Po předloženích dalších náležitostí, bez ohledu na výše uvedený výsledný náklad, bude maximální dotace činit 3 788 Kč·ha^{-1}. Uznatelnými náklady jsou práce prováděné v období od 1. 4. do 31. 8., nárok na dotaci podává žadatel každý rok samostatně. Uvedená plocha nesmí překročit

Obr. 1. I v roce 2021 bude pokračovat dotace 3.k. – Mechanická likvidace plevelné řepy jako náhrada za likvidaci chemickou

Obr. 2. Příklad vnitropodnikového dokladu pro dotaci 3.k.

VNITROPODNIKOVÝ DOKLAD SPOLEČNOSTI .....

Datum provedení	Prováděná činnost	Kod DPB	Výměra DPB	Náklady celkem

smluvní plochu mezi pěstitelem a cukrovarem k příslušnému roku podání dokladů prokazujících nárok na dotaci. Po poskytnutí dotace se žadatel zavazuje používat výlučně mechanickou likvidaci plevelné řepy, a to minimálně do 31. 12. 2025.

Postup žádosti o dotace je následující: Nejprve je nutné v období od 1. 3. do 31. 3. vyplnit online žádost, ve které pouze deklarujeme plochu pěstované cukrové řepy a jednotlivé díly půdních bloků. Tato, v podstatě předběžná žádost pěstitele k ničemu nezavazuje. Pokud se v průběhu pěstitelského roku rozhodne, že plevelnou řepu není třeba regulovat, nehrozí mu žádná sankce. Následně, pokud plevelnou řepu pěstitel reguluje, musí o tom vést průběžnou evidenci provedených prací a nakonec vyplnit nejdůležitější formulář s doklady prokazujícími nárok na dotaci.

Příjem tohoto formuláře začíná 1. 10. a končí 31. 10. Jako doklady prokazující nárok na dotaci slouží v případě, kdy není mechanická likvidace provedena na celém dílu půdního bloku ortofotomapa z LPIS, na které je vyznačena konkrétní část DPB s provedenou mechanickou likvidací.

Dále je vždy nutné zhotovit minimálně dvě fotografie, a to před a po provedení likvidace plevelné řepy. Snímky musí být barevné, provedené za jasného denního světla s určitým záchytným bodem (věží kostela, stromořadím apod.). Jako název fotografie je dobré uvést díl půdního bloku, aby mohla být takto konkrétně přiřazena.

Poslední doklady, které je potřeba doložit, jsou skutečně vynaložené uznatelné náklady související s předmětem dotace včetně dokladů prokazujících uhrazení skutečně vynaložených nákladů. V praxi se používá faktura za provedenou službu (např. plečkování) včetně výpisu z bankovního účtu, případně doklad o platbě v hotovosti. Nejpoužívanější způsob dokladování je však dle mého názoru vnitropodnikový doklad, který se využívá vždy, kdy je nutno doložit provedené práce v režii vlastního podniku (např. plečkování vlastní plečkou či ruční vykopávání svými zaměstnanci). Jelikož forma a náležitosti vnitropodnikového dokladu nejsou nikde uvedeny, obr. 2. uvádí jako příklad obecně přijatelnou formu pro tento konkrétní typ dotace. V případě, že nemáte ve svém podniku přesně vyčísleny náklady na jednotlivé operace, je dobré se řídit maximální výší nákladu pro dané operace, které jsou pro tento dotační titul stanoveny.

Vážení pěstitelé, snažil jsem se vám zde co možná nejpřehledněji představit dotaci 3.k. V loňském roce bylo přijato zhruba 300 žádostí o tuto dotaci, vcelku za 59 mil. korun. Závěrem chci všem pěstitelům popřát úspěšné pěstování řepy v roce 2021.

Pavel Kašing, Svaz pěstitelů cukrovky Moravy a Slezska